

РАДЯНСЬКЕ МІНУЛЕ

УЧНІВСЬКИЙ
КОНКУРС

(ПЕРЕ)ОСМИСЛЕННЯ ІСТОРІЇ

01.03
2020
ДЕДЛАЙН

ПРО КОНКУРС

Вже більш як чверть століття минуло з розпаду Радянського Союзу – держави, про яку у свій час думали, що вона могутня й вічна.

З часу здобуття Україною незалежності ми засудили радянський тоталітаризм, зокрема сталінські репресії, прибираємо радянські пам'ятники і перейменовуємо вулиці, станції метро, у суспільному й політичному житті встановилися демократичні правила співіснування. Здавалося б, ми належно оцінили радянське тоталітарне минуле, навчилися брати з нього уроки для свого життя.

Попри те, радянська спадщина ще досить сильно тримає зв'язок із нашим життям і також впливає на характер його розвитку. Поки одна частина суспільства усіяко засуджує радянське минуле, інша прихильно ставиться до нього. Ба більше, позитивне чи негативне ставлення до радянського часу впливає на характер формування нашої сучасної ідентичності.

Історики називають таке явище – «минуле, що переслідує». Минуле, яке ми не осмислили до кінця, про яке не домовилися до кінця і не знайшли консенсусу, повертається знову і знову, наче привид, і нагадує про себе у різних

спосіб. Аби зупинити це переслідування, минуле слід осмислити або переосмислити.

По різному оцінює позиції старшого покоління про радянське минуле і молодь, критично оцінюючи чи поділяючи їх, а той намагаючись дистанціюватися від такого «незручного минулого» і не згадувати про цей час взагалі.

У ході нашого конкурсу ми запрошуємо школярів України звернутися до радянського минулого як на рівні дослідження політичної радянської історії, так й історії повсякдення: як жили люди, що їх цікавило, що вони читали, як працювали, яким чином проводили свій вільний час тощо.

Ми переконані, що дослідження повсякденної радянської історії не лише допоможе її об'єктивно зрозуміти, а й дасть нам необхідні інструменти для її переосмислення. Наш конкурс для тих, хто усвідомлює, що відповідальна і зважена оцінка історичного минулого – це не лише вимога вчителя на уроці, а й насамперед невід'ємна складова загальної культури кожного із нас, необхідна умова подальшого успішного розвитку нашого суспільства.

ЯКУ ІСТОРІЮ ДОСЛІДЖУВАТИ?

Історичне середовище – це все, що є навколо нас. Люди, предмети, документи і матеріали преси, кожна частина населеного пункту, мікрорайону міста, де ми живемо, є свідченням нашого минулого. Це може бути як місцева сакральна споруда, так і розповідь Вашої бабусі про свої молоді роки, бруківка вулиці, по якій Ви ходите до школи, щоденник вашого однолітка із минулого століття, міський міст чи старе дерево. Усі вони надають нам ресурс для дослідження.

Історія має багато граней, і творять Історію не лише політики, полководці, вожді. Її творцями є всі люди. Лише нещодавно українські історики почали опрацьовувати нові пласти історичного пізнання, яке дістало назву повсякденної історії. Виявляється, що життя звичайної пересічної людини, яка

не здобула гучної слави, теж цікаве. Таких людей професійні історики звикли називати «звичайними». Але насправді вони незвичайні, тому що доля кожної такої людини є складовою історії нашого народу.

Повсякденна історія включає найрізноманітніші аспекти життя і діяльності людини (пісні, книги, побутова техніка, модний одяг, зачіски, популярна музика, улюблені фільми, умови проживання, праці чи відпочинку тощо), які характеризують той чи інший період історії не лише крізь призми діяльності визначних політичних діячів чи функціонерів, а передусім через щоденне життя мільйонів простих громадян. Отже, повсякденна історія – це відображення щоденного існування людини у побуті, середовищі, культурному просторі тощо.

МОЖЛИВІ ТЕМИ РОБІТ

«ЛЮДИНА - ГОЛОВНА ЦІННІСТЬ РАДЯНСЬКОГО УРЯДУ»

Реалізація та збереження основних прав та свобод людини у радянські часи.

«СТАЛІН В КРЕМЛІ - МИР НА ЗЕМЛІ»

Радянські репресії: жертви та виконавці, голод 1930х і 1940х, депортації окремих народів, герої та жертви війн і збройних конфліктів.

«ХТО НЕ ПРАЦЮЄ - ТОЙ НЕ ЇСТЬ»

Засоби до існування, праця та винагорода за неї, розподіл суспільних благ: дефіцит, блат тощо.

«КОНСТИТУЦІЯ У НАС ДЛЯ ЗАКОРДОНУ!»

Свобода слова. Преса, телебачення та радіо у радянські часи. Пропаганда, інакомислення, цензура, самвидав, Комітет державної безпеки (КДБ) та робота інформаторів.

«ЧЕЛОВЕК ЧЕЛОВЕКУ ДРУГ И ТОВАРИЩ»

Спілкування та характер ставлення до інших, доноси та анонімки у часи СРСР, ставлення до жінок, представників інших країн та народів.

«РЕЛІГІЯ - ОПІУМ НАРОДУ»

Церква та віряни у часи СРСР, антирелігійна пропаганда та атеїзм, релігійні свята та обряди, закриття та нищення релігійних храмів.

«МОЙ ПАРОВОЗ ВПЕРЕД ЛЕТИ. В КОМУНЕ ОСТАНОВКА»

Свобода пересування: паспортна система, приписка, приватні та колективні подорожі у часи СРСР, міграції всередині країни, еміграції, громадський та приватний транспорт.

«ВСЕ НАЙКРАЩЕ ДІТЯМ»

Освіта та школа, навчальні предмети, молодіжні організації, випускні іспити та свята, піонерські табори, студентські загони тощо.

«СЕГОДНЯ ТЫ ИГРАЕШЬ ДЖАЗ. А ЗАВТРА РОДИНУ ПРОДАШЬ!»

Мистецтво СРСР: архітектура, музика і пісні, література, живопис, скульптура, кіно тощо.

ГЕРОЇЧНИЙ ПОДВИГ РАДЯНСЬКОГО НАРОДУ

Пам'ять про минуле. Що і як пам'ятали у радянські часи, заборонені теми, меморіальні місця, пам'ятники, музеї, топоніми, фільми про війну тощо.

«ЖИТЬ. КАК ГОВОРИТСЯ. ХОРОШО! А ХОРОШО ЖИТЬ - ЕЩЕ ЛУЧШЕ!»

Дозвілля: радянські свята та демонстрації трудящих, літній відпочинок, їжа та щоденний раціон, одяг та мода на одяг, облаштування житла, меблі, книги, побутова техніка.

УЧАСНИКИ ТА КОНСУЛЬТАНТИ

До участі у конкурсі запрошуються групи учнів віком 14-18 років (від 3-4 осіб до цілого класу).

Консультантами/ками груп можуть бути вчителі, краєзнавці, працівники бібліотек, журналісти, незалежні дослідники історії, інші дорослі.

ФОРМА ПОДАЧІ

Продукт проекту (або/або): текстова робота, фото колаж, інформаційний стенд, буклет, листівка, книга, газета, плакат, відео, журнал, електронна презентація, інтернет сайт, туристичний маршрут тощо.

Пошуковий щоденник (Хроніка проекту), текст обсягом до 5 сторінок, який містить опис пошукової роботи дослідницької групи.

НА ЩО МИ ЗВЕРТА- ТИМЕМО УВАГУ ПІД ЧАС ОЦІНЮВАННЯ?

1. Відповідність тематиці конкурсу.
2. Локалізація й конкретність теми.
3. Використання різних типів джерел.
4. Використання контроверсійних джерел.
5. Критичне осмислення.
6. Висновки.
7. Наукова коректність (список використаних джерел, література, посилання).

DEADLINE

1 березня 2020 року

ЯК ПОДАВАТИ МАТЕРІАЛ?

з 15 січня 2020 року на сайті www.novadoba.org.ua діятиме онлайн платформа конкурсу.
Учасники зможуть:

- 1) залишити свої контактні дані;
- 2) завантажити Продукт проекту;
- 3) прикріпити Пошуковий щоденник.

В особистому кабінеті учасника конкурсу буде можливість відслідковувати процес реєстрації й оцінювання роботи, отримати сертифікат учасника, ознайомитися із роботами інших учасників тощо.

ЯКІ ДЖЕРЕЛА ВИКОРИСТОВУВАТИ?

Для Вашої роботи Ви повинні зібрати необхідний матеріал. Усе, що дає Вам потрібну інформацію, є джерелом.

Це можуть бути:

- письмові матеріали (тексти з документів, краєзнавчої літератури та преси, підручники, неопубліковані спогади чи переписка, щоденники тощо);
- аудіо - та відеозаписи;
- матеріали інтерв'ю;
- анкетування жителів Вашого населеного пункту.

Усі команди, учасники конкурсу, отримають сертифікати. Переможці будуть запрошені на урочисту церемонію до Києва (травень 2020 р.) та отримають підтримку в розповсюдженні результатів своєї роботи.

Детальне положення про конкурс можна переглянути за посиланням ([натисніть для перегляду](#)) або відсканувавши QR-код. Ми у Фейсбукі: [@SovietPastCompetition](#)

ПРОЕКТ РЕАЛІЗУЄТЬСЯ:

представництвом DVV International в Україні у партнерстві з Фондом Кербера та у співпраці з Всеукраїнською асоціацією викладачів історії та суспільних дисциплін "Нова Доба", міжнародною мережею історичних конкурсів EUSTORY за підтримки Міністерства закордонних справ Німеччини.